

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 13449/2024
26.12.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Јасмине Симовић и Радославе Мађаров, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Миле Ристић адвокат из ..., против туженог ЈП „Путеви Србије“ из Београда, чији је пуномоћник Бранислав Поповац адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж 2955/2023 од 16.01.2024. године, у седници одржаној дана 26.12.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДА СЕ пресуда Апелационог суда у Нишу Гж 2955/2023 од 16.01.2024. године у другом, трећем и четвртном ставу изреке и предмет **враћа** другостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж 2955/2023 од 16.01.2024. године, ставом првим изреке, укинута је пресуда Основног суда у Бујановцу П 2/21 од 29.03.2023. године, исправљена решењем тог суда П 2/21 од 26.09.2023. године. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да на име изгубљене добити због некоришћења парцеле .. уписане у лист непокретности .. КО ..., за временски период од три године пре подношења тужбе, исплати износ од 487.434,00 динара са законском затезном каматом од 29.03.2023. године до исплате. Ставом трећим изреке, наложено је туженом да предузме поребне радње како би се тужиоцу омогућио несметани прилаз парцели .. уписаној у лист непокретности .. КО ..., тако што ће смањити висинску разлику између ивице асфалтног пута и наведене парцеле тужиоца која се креће од 0,5 до 0,7 м, као и да уклони две гомиле набацаних камења које онемогућавају несметан приступ парцели ради пољопривредне обраде, у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да накнади тужиоцу трошкове поступка у износу од 232.097,36 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 403. став 2. тачка 3. и члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је ревизија туженог основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из тачке 12. наведеног члана није законски разлог за ревизију у смислу члана 407. став 1. тачка 2. ЗПП, због чега наводи ревидента о њеном постојању нису посебно цењени.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је власник парцеле .. површине 1179м², уписане у лист непокретности .. КО ..., настале деобом парцеле .. у тој катастарској општини. Преостали делови те парцеле - парцела .. површине 661м² и парцела .. површине 361м² експроприсане су ради изградње ауто-пута Е75 Београд-Ниш-Скопље. Захтев тужиоца да се експроприше парцела .. КО ... је одбијена због непостојања економског интереса. Спорна парцела налази се уз асфалтни пут и од његове ивице је у просеку удаљена 5,5м. Између ивице пута и парцеле постоји висинска разлика од 0,5 до 0,7 м. На простору између парцеле и пута налазе се две гомиле набацаног камења обрасле растињем, које уз означену висинску разлику онемогућавају приступ парцели ради њене обраде. Парцела је пољопривредно земљиште, њива IV класе, на којем се остварују високи и стабилни приноси. Тужилац је до изградње ауто-пута парцелу обрађивао и садио различите културе, а користио је и као башту, али због висинске разлике и набацаног камења сада нема приступ парцели. Висина изгубљене добити за период од три године пре утужења (тужба је поднета 06.10.2017. године) износи 487.434,00 динара и одређена је према месним приликама за културе кромпир, купус, бостан и лук.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, другостепени суд је закључио да је тужилац доказао да је због извођења радова на изградњи ауто-пута, деонице од Грабовице до Левосоја, онемогућен да користи земљиште и да због тога трпи штету у висини изосталог приноса - изгубљене добити утврђене вештачењем, за коју одговара тужени као јавно предузеће којем је поверено управљање јавним путевима, што у смислу члана 9. став 2. Закона о путевима подразумева и вршење инвеститорске функције. Због тога је, применом чланова 154, 155. и 189. Закона о облигационим односима, усвојио тужбени захтев.

По оцени Врховног суда, због погрешне примене материјалног права, чињенично стање у овом спору није правилно и у потпуности утврђено.

Одредбом члана 154. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да ко другоме проузрокује штету дужан је накнадити је, уколико не докаже да је штета настала без његове кривице. Према члану 155. наведеног закона, штета је и спречавање њеног повећања (измакла корист). Одредбом члана 189. став 1. и 3. тог закона прописано је да оштећени има право како на накнаду обичне штете, тако и на накнаду измакле користи, с тим да се при оцени висине измакле користи узима у обзир добитак који се могао основано очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је отварање спречено штетниковом радњом или пропуштањем.

Тужилац у овом спору тражи накнаду изгубљене добити за период од три године пре подношења тужбе, због немогућности обраде предметне парцеле и остварења прихода од пољопривреде, услед радова на изградњи деонице ауто-пута.

Према члану 207. Закона о облигационим односима, наручилац и извођач радова на непокретности солидарно одговарају трећем лицу за штету која му настане у вези са извођењем тих радова.

Нижестепени суд је, на основу налаза и мишљења геодетског вештака од 25.02.2019. године, утврдио да висинска разлика између ауто-пута и тужиочеве парцеле, као и две гомиле набацаног камења обраслог растинењем, онемогућавају приступ парцели и њено коришћење у пољопривредну сврху. Међутим, тај суд није извршио оцену свих доказа изведених у првостепеном поступку, па тако није ценио налаз и мишљење судског вештака од 11.08.2017. године, који је сачињен у управном поступку поводом захтева тужиоца од 17.05.2017. године за експропријацију предметне парцеле услед недостатка економског интереса за њено коришћење. Према том налазу, уз који су приложене фотографије од 04.08.2017. године, до спорне парцеле могуће је прићи механизацијом јер поред пута, са леве и десне стране, постоји путни појас ширине 4м који се може користити као пролаз, а сама парцела је у време вештачења била под засадом кукуруза. Овај налаз достављен је током првостепеног поступка, као део списка управног органа бр. 08-465-18, и пре закључења главне расправе изведен као један од доказа у списима.

Услед овог пропуста у оцени свих доказа, за сада није поуздано утврђена чињеница да ли су радови на изградњи ауто-пута онемогућили тужиоца да користи предметну парцелу за пољопривредну производњу, и тако спречили повећање његове имовине. У погледу те чињенице постоје супротни налази вештака, при чему је другостепени суд оценио само налаз вештака сачињен за потребе овог поступка, а није ценио налаз вештака дат у управном поступку у којем је тужилац, управо због немогућности обраде спорне парцеле, тражио да се изврши и њена експропријација.

Из тог разлога, побијана пресуда је укинута и предмет враћен другостепеном суду на поновно суђење.

У поновљеном суђењу другостепени суд ће отклонити пропусте у оцени предложених и изведених доказа, како би поуздано утврдио битне чињенице за правилну примену члана 189. став 1. и 3. Закона о облигационим односима у вези са члановима 154. став 1. и 207. тог закона, а затим оценом и свих осталих жалбених навода одлучити о основаности тужбеног захтева.

Укинута је и одлука о трошковима поступка зато што зависи од коначног исхода спора.

Са свега наведеног, на основу члана 416. став 2. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић